

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tal-25 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 66/2001/1

Mary Camilleri .

vs

Marpo Trading Co Ltd.

Il-Qorti ,

Rat iċ-citazzjoni li permezz tagħha l-attriċi, wara li ppremettiet :

Illi b'sentenza ta' din il-Qorti tal-25 ta' Jannar 2001, fil-kawża fl-ismijiet Marpo Trading Limited -vs- Angelo Camilleri (Citaz. 1/01), l-attriċi giet ikkundannata flimkien ma' żewġha Angelo Camilleri tħallas għal dejn li kien sar minn żewġha Angelo Camilleri fis-somma ta' ħamest elef erba' mija u tmienja u għoxrin liri maltin u sebgħa u disgħin ċenteżmi (Lm5,428.97) ;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi dan id-dejn sar mingħajr il-kunsens u konoxxenza tal-attriċi u fi żmien meta r-relazzjoni matrimonjali bejn l-attriċi u fi żmien meta r-relazzjonijiet matrimonjali bejn l-attriċi u żewġha kienu mkissrin għall-aħħar ;

Illi d-dejn li sar minn żewġha mas-soċjeta' Marpo Trading Limited ma sarx fl-interess tal-komunjoni tal-akkwisti jew biex iġib 'il quddiem l-istess komunjoni jew għall-ħtiġijiet tal-familja, liema ħtiġijiet żewġha qatt ma ħaseb fihom jew ikkontribwixxa jew għinha bil-mezzi tiegħu anzi kisser u ġab rovina sħiħa fil-familja tiegħu ;

Illi kontestwalment ma' din il-kawża, l-attriċi pprezentat kawża oħra kontra żewġha sabiex fost talbiet oħra huwa jiġi dikjarat unikament responsabbli għall-ħlas tad-djun kollha li għamel ma' terzi, inkluż kull dejn li sar mas-soċjeta' Marpo Trading Limited, u biex jagħmel tajjeb għad-danni li garrbet l-attriċi u wliedha minħabba dan id-dejn ;

Illi s-soċjeta' konvenuta qegħda titlob il-bejgħ in subbasta ta' proprjeta' parafernali tal-attriċi, biex jiġi saldat dan id-dejn u spejjeż oħra, liema subbasta hija fl-ismijiet Carmelo Azzopardi vs Angelo Camilleri et) Subbasta numru 36/00) ;

Illi l-attriċi m'għandhiex tiġi tenuta tħallas dejn li għamel żewġha għall-kapriċċi tiegħu, fl-interess uniku u esklussiv tiegħu, u mingħajr il-kunsens jew konoxxenza tagħha, u wisq aktar li dan id-dejn jiġi saldat minn fuq il-bejgħ ta' proprjeta' parafernali tal-istess attriċi .

Talbet lis-soċjeta' konvenuta tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara li l-attriċi mhijiex responsabbli għad-dejn li kien għamel żewġha mas-soċjeta' konvenuta, liema dejn ma sarx fl-interess tal-komunjoni tal-akkwisti u wisq anqas tagħha iżda li kien sar minn żewġha fl-interess uniku u esklussiv tiegħu u mingħajr il-kunsens u konoxxenza tal-attriċi, u li minn dan id-dejn ma ħadet ebda benefiċċju l-attriċi jew il-familja ;

2. Tordna t-twaqqif tal-bejgħ in subbasta numru 36/00, li permezz tagħha qiegħed jintalab il-bejgħ ta' proprjeta' parafernali tal-attriċi u dan sa fejn jirrigwarda t-talba tas-soċjeta' konvenuta sabiex minn dan il-bejgħ jiġi soddisfatt il-kreditu tal-istess soċjeta' .

Bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni li għaliha minn issa jinsab imħarrek .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-attriċi debitament maħlufa minnha .

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta li eċċepiet illi :

1. Illi t-talbiet attriċi huma totalment infondati fid-dritt u fil-fatt u għandhom jiġu miċħuda fl-ispejjeż kollha kontra l-attriċi . L-attriċi odjerna azzardat tippreżenta l-kawża odjerna unikament u esklussivament għaliex hija lañqet ingħatat il-benefiċċju tal-għajnuna legali minn din l-Onorabbli Qorti u qegħda ssibha komda tabbuża minn dak il-benefiċċju billi tippreżenta kawżi bl-addoċċ għaliex mingħalija illi qatt ma hija ser tkun tenuta tħallas l-ispejjeż tal-kawżi preżentati minnha .

2. Illi in linea preliminari, il-kawża odjerna hija intempestiva frivola u vessatorja . Dan għaliex fil-mument illi hija ġiet notifikata biċ-ċitazzjoni istitwita mill-esponenti l-attriċi kellha kull opportunita' illi tikkontesta t-talbiet billi tintavola u tippreżenta l-eċċezzjonijiet relattivi . Għal kuntrarju hija għażlet li lanqas biss tidher meta ssejñet il-kawża u tipprova tikkontesta dawk it-talbiet .

3. Illi konsegwenza tal-premess, illum it-talbiet attriċi huma kolpiti bil-prinċipju tar-*res judicata* .

4. Illi fil-mertu, it-talbiet attriċi huma totalment infondati fid-dritt u fil-fatt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kollha kontra l-attriċi . Qabel xejn jiġi rilevat illi s-soċjeta' eċċipjenti hija totalment estranea għall-kwistjonijiet, veri jew ivvintati illi jistgħu talvolta jeżistu bejn l-attriċi u żewġha . Is-soċjeta' eċċipjenti

aġixxiet in bona fede meta hija biegħet u kkonsenjat merkanzija lir-raġel tal-attriċi għall-iskopijiet tan-negozju tiegħu, u ċertament illi ma għandhiex tiċċaħħad mid-dritt illi titħallas il-prezz tal-merkanzija illi hija hekk ikkonsenjat minħabba xi divergenzi illi jistgħu talvolta jeżistu bejn il-konjuġi Camilleri .

5. Illi inoltre l-att ta' xiri tal-merkanzija da parti ta' Angelo Camilleri ma kienx xi att ta' amministrazzjoni straordinarja ai termini tal-artikolu 1322(2) tal-Kodiċi Ċivili . Għall-kuntrarju n-negozju ġuridiku bejn is-soċjeta' eċċipjenti u l-konjuġi Camilleri kien jikkonsiti minn att ta' mera amministrazzjoni ordinarja sia għaliex dawn kienu intimament konnessi mal-kummerc negozju jew professjoni illi Angelo Camilleri, bil-kunsens pien u bl-adezzjoni ta' martu kien qed jiġġestixxi, kif ukoll għaliex il-valur tal-oġġetti mixtrija mill-istess Angelo Camilleri ma kienx xi wieħed straordinarju .

6. Illi finalment l-artikolu 1326 tal-Kap. 16 jagħmilha ċara illi meta si tratta minn atti li jkunu dwar proprjeta' mobbli, dawn jistgħu jiġu annullati biss meta l-jeddijiet ikunu ingħataw b'titolu gratuwitu, u ċertament illi mhux il-każ illi l-kreditu tas-soċjeta' eċċipjenti twieled minn xi gratuwita da parti ta' Angelo Camilleri !

7. Illi bir-rispett kollu huwa sottomess illi l-attriċi odjerna hija kompliċi fil-frodi illi qed jipprova jikkommetti żewġha billi għal tant snin hija kienet, almenu taċitament, tagħti appoġġ lil żewġha w issa illi dan qed jiffaċċja diffikoltajiet finanzjarji (veri jew immajinarji), qed tipprova teludi u tevadi d-drittijiet legittimi tal-kredituri tiegħu u tagħha billi tipprezenta kawżi bl-addoċċ proprju għaliex hija qegħda fil-prezent tgawdi mill-benefiċċju tal-għajnuna legali .

8. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti tas-soċjeta' konvenuta maħlufa minn Paul Sultana .

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-verbal tagħha tas-16 ta' Marzu 2007 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza .

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda mismugħa, l-affidavits u dokumenti esebiti .

Rat ukoll l-atti tal-kawża cit. nru. 68/2001 fl-ismijiet : "Mary Camilleri vs Angelo Camilleri et.", deċiża minn din il-Qorti fis-27 ta' Lulju 2004 u allegati skond verbal tas-7 ta' Ottubru 2004 .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta' din il-kawża l-attriċi qed titlob dikjarazzjoni minn din il-Qorti li hija ma hix responsabbli għad-dejn li kien inkorra żewġha mas-soċjeta' konvenuta . Hija ssostni illi dan id-dejn ma sarx fl-interess tal-komunjoni tal-akkwisti u wisq anqas tagħha, iżda sar minn żewġha fl-interess uniku u esklussiv tiegħu, mingħajr il-kunsens u konoxxenza tagħha . Tikkontendi wkoll illi minn dan id-dejn la hija u lanqas il-familja tagħha ma ħadu ebda benefiċċju . Konsegwentement titlob ukoll illi din il-Qorti tordna t-twaqqif tas-subbasta promossa mis-soċjeta' konvenuta sabiex jiġi sodisfatt dan id-dejn .

Għal din it-talba s-soċjeta' konvenuta eċċepiet preliminarjament *ir-res judicata* . Sabiex tissuesisti din l-eċċezzjoni irid ikun hemm tliet elementi u cioè' l-*eadem res, personae* u *causa* . Żgur pero' illi fil-każ in eżami, il-*causa petendi* ta' llum hija differenti minn dik tal-kawża preċedenti, li kienet semplicement għall-ħlas ta' oġġetti mibjugħa u konsenjati lil żewġ l-attriċi . Din l-eċċezzjoni qed tiġi għalhekk respinta .

Fil-mertu eċċepiet illi hija għal kollox estraneja għall-kwistjonijiet li seta' kien hemm bejn is-soċjeta' attriċi u żewġha. In oltre x-xiri tal-merkanzija da parti ta' żewġha ma kienx xi att ta' amministrazzjoni straordinarja, u lanqas ma oriġina minn xi att gratuwitu da parti ta' żewġha, fejn allura anke f'każ ta' mobbli jista' jiġi annullat .

Minn dak li xehdet l-attriċi rriżulta illi hija ilha għal xi żmien b'relazzjonijiet ħżiena ma' żewġha, Angelo Camilleri . Dan fil-fatt illum abbandunaha biex mar joqgħod ma' mara oħra . Infatti saru wkoll proceduri quddiem din l-istess Qorti ghas-separazzjoni . Fiż-żmien li sar in-negozju mas-soċjeta' konvenuta, żewġha, għalkemm kien għadu jirrisjedi mal-familja tiegħu, lil martu ma kien juriha xejn bix-xiri, dejn jew qliegħ li seta' kien qed jagħmel . Hija ma kellha ebda kontroll la fuq dak li kien joħroġ u wisq anqas fuq dak li jdaħħal . Il-posta tiegħu ma kienitx tiftaħhielu w allura ma setgħetx tkun taf x'fiha, u x-kontijiet ikunu qed jintbagħtu . Bdiet tirrealizza bil-ħafna djun li kien irnexxielu jagħmel żewġha meta dan abbandunaha u l-kredituri bdew iħabbtulha l-bieb tad-dar wieħed wieħed ifittxu li jitħallsu¹ .

Il-Qorti tissimpatizza ħafna mas-sitwazzjoni prekarja li spiċċat fiha l-attriċi u l-familja tagħha . Imma żgur li huwa apprezzat illi f'dan il-forum hija marbuta li tapplika biss il-liġi . Billi meta sar id-dejn in kwistjoni ma kienitx għadha ġiet ippronuzjata s-separazzjoni personali bejn l-attriċi u żewġha² u lanqas kien jopera r-reġim tas-separazzjoni tal-beni bejniethom, kienet għadha neċessarjament tapplika l-komunjoni ta' l-akkwisti bejn l-attriċi u żewġha .

Irriżulta illi d-debitu li għamel Angelo Camilleri mas-soċjeta' konvenuta kollu jirrigwarda materjal li għandu x'jaqsam max-xogħol li dan kellu bħala bajjad u kaħħal, u li huwa xtara f'diversi okkażjonijiet³ . Dan in-negozju ma jistax ma jitqiesx ħlief bħala wieħed ta' amministrazzjoni ordinarja,⁴ u għalhekk jorbot il-komunjoni ta' l-akkwisti⁵ . Jista' jkun minnu illi fiċ-ċirkostanzi li sabet ruħha fihom l-attriċi, hija ma kienet tingħata ebda spjegazzjoni minn żewġha dwar ix-xogħol tiegħu u għalhekk ftit li xejn seta' talab jew kiseb il-kunsens tagħha għal dak li kien qed jixtri . Madankollu xorta waħda dan in-negozju ma jistgħax jiġi annulat fil-konfront ta' l-attriċi . Fil-każ ta' mobbli, bħal

¹ Ara affidavit ta' l-attriċi a fol.12 - 14 tal-proċess .

² Art. 62A tal-Kap. 16 .

³ ara affidavit ta' Paul Sultana a fol. 24 -

⁴ art. 1324 tal -Kap. 16 .

⁵ Anthony sive Ninu Frendo vs Angelo Zahra pro et noe. Appell :

31.1.2003 .

ma għandna fil-każ in eżami, il-liġi tippermetti dan biss f'każ ta' xi att gratuwitu magħmul minn parti waħda għaż-żwieġ mingħajr il-kunsens tal-parti l-oħra⁶. In vista tas-sentenza ta' din il-Qorti fil-kawża ta' separazzjoni bejn l-attriċi u żewġha, hawn fuq ċitata,⁷ l-unika rimedju li jibqagħla l-attriċi f'sitwazzjoni bħal din hija li tiegħu azzjoni kontra żewġha ħalli jagħmilha tajjeb għad-danni li qed iġġarrab konsegwenza ta' l-aġir tiegħu⁸.

Madankollu billi fis-sentenza reċenti tal-Qorti ta' l-Appell fil-kawża "Mary Camilleri vs Joseph Caruana Company Limited"⁹ fuq kwistjoni simili rigwardanti d-dejn li kellu żewġha Angelo Camilleri ma' dik is-soċjeta', ġie dikjarat illi a tenur ta' l-artikolu 1330 tal-Kap. 16, l-attriċi ma kellhiex tagħmel tajjeb għad-dejn li nkorra żewġha in konnessjoni ma' n-negozju tiegħu, il-kreditur ma setgħax idur ukoll fuq il-beni parafernali tal-mara sabiex jiġi sodisfatt dan id-dejn jew xi parti minnu.

Għaldaqstant, safejn is-subbasta msemmija fiċ-ċitazzjoni tolqot il-proprjeta' parafernali ta' l-attriċi, din għandha tiġi mwaqqfa.

Għal dawn il-motivi, l-Qorti tiddeċidi l-kawża billi :

1. tilqa' biss *in parte* l-ewwel talba ta' l-attriċi u tiddikjara illi, sa fejn id-dejn imsemmi kien jagħmel parti mill-komunjoni ta' l-akkwisti ġia eżistenti bejnha u l-imsemmi Angelo Camilleri hija tenuta tagħmel tajjeb għal dan id-dejn b'sehemha mill-assi formanti parti mill-istess komunjoni ta' l-akkwisti, imma mhux ukoll bil-beni parafernali tagħha ;

2. konsegwentement tilqa' t-tieni talba u tordna t-twaqqif tas-subbasta msemmija fiċ-ċitazzjoni, sa fejn din tolqot dawn il-beni parafernali tagħha .

⁶ art. 1326(i) tal-Kap. 16 .

⁷ cit. 68/2001 deċiża fis-7.10.04 .

⁸ art.1326(5) tal-Kap. 16 .

⁹ deċiża fis-6 ta' Lulju 2007 .

Kopja Informali ta' Sentenza

L-ispejjeż, fiċ-ċirkostanzi, għandhom jiġu ssoportati ugwalment bejn il-kontendenti .

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----